

**Turun kaupunki
Rakennusvalvonta**Puolalankatu 5, PL 355,
20101 TURKU**Päätösehdotus**Päätöspäivämäärä
Valmistelija:Milla Mikkonen**Purkamislupa
2020-616****Rakennuspaikka**853-51-25-1
Pinta-ala 12364.0

Kaupunginosa/Kylä:MOIKOINEN

Honkaistentie 85
20900 TURKUKaava
Kaavanmukainen
käyttötarkoitusAsemakaava
ALK**Hakija**Turun ja Kaarinan Seurakuntayhtymä
PL 922
20101 TURKU**Toimenpide**

Rakennuksen purkaminen

- seurakuntatalot
PRT 101824141P ja 101824142R

Luvan rakennus	Pysyvä rakennus- tunnus	Kokonaisala	Kerrosala	Tilavuus
1	101824141P	725.0	725.0	2785.0
2	101824142R	385.0	385.0	1155.0

Hankkeen vaativuusluokka

Vaativa

Lausunnot

Museokeskus Turku	29.05.2020	Kieltävä
Kaavoitus KYTO	22.09.2020	Puoltava
Museokeskus Turku	22.10.2020	Kieltävä
Kaupunkikuva-arkkitehti	08.12.2020	Kieltävä

Hakemuksen liitteetSähköinen liite: Asemapiirustus
Sähköinen liite: Lähestymiskartta
Sähköinen liite: Peruskorjauksen korjausasteen arviointi
Sähköinen liite: Valokuvaliite

Sähköinen liite: Nykytilanne - pohjat ja julkisivut
Sähköinen liite: Docomomon kannanotto 14.12.2021
Sähköinen liite: Hirvensalon seurakuntakeskuksen asbesti- ja haitta-ainekartoitus
Sähköinen liite: Hirvensalon seurakuntakeskuksen kuntotutkimusraportti
Sähköinen liite: Hirvensalon seurakuntakeskus - vauriokaavio
Sähköinen liite: Vastine museokeskuksen lausuntoon
Sähköinen liite: Selvitys purkujätteen käsittelystä 2 kpl
Sähköinen liite: Selvitys rakennuspaikan hallinnasta
Sähköinen liite: Valtakirja

Poikkeukset ja lisäselvitykset

Lisäselvitykset:

1) Purkamisluvan myöntämisen edellytyksenä MRL:n 139 §:n mukaan on, ettei purkaminen merkitse rakennettuun ympäristöön sisältyvien perinne-, kauneus- tai muiden arvojen hävittämistä eikä haittaa kaavoituksen toteuttamista.

2) Turun museokeskus ei puolla seurakuntatalon purkamista. 29.05.2020 annetun lausunnon mukaan: "Hirvensalon kirkko on ensimmäinen Pekka Pitkäsen uransa aikana suunnittelema kirkollisista rakennuksista. Turun museokeskus katsoo, että arkkitehti Pekka Pitkäsen suunnittelema Hirvensalon kirkko ja seurakuntakeskus on rakennustaiteellisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokas kohde, joka tulee säilyttää. Kirkolla on erittäin merkittävä asema turkulaisen, kansallisesti arvostetun arkkitehti Pekka Pitkäsen tuotannon avainkohteena. Se on Pitkäsen ensimmäinen kirkollinen suunnittelutyö, joka valkeana rakennuksena edustaa erilaista tyyllisuuntaa ajalta ennen hänen betonibrutalismiin kauttaan. Koska myös Pallivahan kirkko on seurakuntayhtymän suunnitelmien mukaan väistymässä, olisi rakennuksen purku vieläkin raskaampi menetys. Museokeskus tiedostaa rakennuksen peruskorjauksen haasteet, mutta katsoo, että purkaminen ei saa olla vaihtoehto vaikeiden ongelmien ratkaisuna. Rakennuksen laajentaminen on mahdollista, samoin muutokset, jotka peruskorjaus vaatii, kunhan korjauksen ja suunnittelun lähtökohtana on seurakuntakeskuksen ja varsinkin sen kirkkosalin säilyminen."

Hakija on laatinut vastineen Turun museokeskuksen 29.05.2020 antamaan lausuntoon. Hakijan laatimassa vastineessa 08.09.2020 on selvitetty syitä, joiden johdosta seurakuntayhtymän yhteinen kirkkovaltuusto on tehnyt päätöksen hakea purkulupaa Hirvensalon seurakuntakeskukselle. "Seurakuntayhtymä on jo usean vuoden ajan laatinut erilaisia suunnitelmia Hirvensalon seurakuntakeskuksen kokonaisvaltaiseksi peruskorjaukseksi ja mahdollisesti rakennuksen laajentamiseksi. Vanhan kirkkosalin ja seurakuntasalin säilyttäminen oli alusta alkaen suunnittelun tavoitteena. Seurakuntayhtymä ja arkkitehti olivat tiiviisti Turun Museokeskuksen kanssa yhteydessä eri suunnitteluvaihtoehtoja mietittäessä." Rakennuksen perusteellisen rakennusteknisen kuntotutkimuksen, pelastuslaitoksen kanssa rakennuksen paloturvallisuudesta pidetyn palaverin perusteella sekä rakennuksen peruskorjaussuunnitelman mukaan lasketun korjausprosentin perusteella Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä päätyi esittämään koko rakennuksen purkamista, jolloin on mahdollista rakentaa uusi seurakuntakeskus, joka on käyttäjilleen terveellinen ja turvallinen.

Turun museokeskus antoi uuden lausuntonsa hakijan laatiman vastineen jälkeen. Turun museokeskus toteaa 22.10.2020 antamassaan lausunnossaan olevansa tietoinen rakennuksen ongelmista ja korjaushaasteista, eikä katso näiden seikkojen vähentävän arkkitehti Pekka Pitkäsen suunnitteleman Hirvensalon kirkon ja seurakuntakeskuksen rakennustaiteellista ja kulttuurihistoriallista arvoa ja

merkitystä. "Vaikka rakennuksen korjaaminen aiheuttaa hyvin paljon rakennusosien uusimista, katsoo museo silti, että suuresta uusimisprosentista huolimatta on tärkeää säilyttää alkuperäinen Pekka Pitkäsen rakennus. Keskeisintä on säilyttää varsinkin korkea kirkkosali. Museokeskus puoltaa edelleen tehtyä laajennussuunnitelmaa, joka on hyvin suunniteltu ja hienovaraisesti liitetty vanhaan rakennuskokonaisuuteen."

Lausunnot ja hakijan vastine oheismateriaalina.

3) Kaupunkikuva-arkkitehti ei puolla seurakuntakeskuksen purkamista. Lausunnossa on korostettu mm. sitä, että kirkko on turkulaisen arkkitehti Pekka Pitkäsen ensimmäinen kirkollinen rakennus ja sen suunnittelussa on ilmennetty hienosti ajan arkkitehtuuria sekä käytetty taidokkaasti hyödyksi luonnonvaloa, jonka vuoksi rakennus on rakennustaiteellisesti sekä kulttuurihistoriallisesti arvokas. Lisäksi lausunnossa on tuotu esiin, että kirkko on osa hirvensalolaista kulttuurihistoriaa ja monille hirvensalolaisille tärkeä. Lausunto oheismateriaalina.

4) Kaavoitus on antanut puoltavan lausunnon purkamisesta. Voimassa oleva asemakaava 22/1961 on tullut voimaan 1963 ja asemakaavan mukaan tontille saa rakentaa yleishyödyllisen 1-kerroksisen rakennuksen, seurakuntatalon, jossa saa sijaita asuntola. Seurakuntatalon lisäksi tontilla on rakentamaton 3-kerroksinen asuinrakennuksen rakennusala. Hirvensalon seurakuntakeskus on suojeltava kohde (sr) yleiskaavallisella tasolla, Hirvensalon osayleiskaavaehdotuksessa 13/2007, (kv hyv. 11.6.2018). Hirvensalon osayleiskaavaehdotuksesta on tällä hetkellä valitus käsittelyssä KHO:ssa. Osayleiskaavallisen suojelun harkinnan jälkeen on saatu lisää selvityksiä eikä kaavoitus siten esitä lausunnossaan rakennuksen suojelemista asemakaavallisesti. Kaavoituksen kantana on, että uudessa suunnitelmassa pystyttäneen täyttämään kasvavan alueen palvelutarpeet paremmin kuin nykyisessä, sekä luomaan myös uutta hyvää kaupunkikuvaa. Lausunto oheismateriaalina.

5) MRL 42.1 §:n mukaan yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Voimassa oleva asemakaava on niin vanha, että siinä ei ole voitu suojeluarvoja tutkia. Yleiskaavan ohjausvaikutus toteutuu asemakaavaa muutettaessa. Alueella nyt voimassa olevassa osayleiskaavassa (Hirvensalon osayleiskaava 2020) kohdetta ei ole suojeltu ja kaavoituksen lausunnon mukaan Hirvensalon osayleiskaavaehdotuksessa 13/2007 rakennuksen suojelun harkinnan jälkeen on saatu lisää selvityksiä rakennuksesta eikä kaavoitus ole ilmaissut lähtevänsä tekemään asemakaavamutosta rakennuksen suojelemiseksi.

6) Oikeuskäytännössä on katsottu, että rakennusvalvontaviranomainen ei voi toimia suojelukysymystä ratkaisevana viranomaisena, vaan asia tulee ratkaista kaavoituksen kautta. Vaikka museon lausunnon mukaan rakennuksella on rakennustaiteellista ja kulttuurihistoriallista arvoa, kaavoituksen lausunnon mukaan purkamisen ei voida katsoa vaikeuttavan kaavoituksen toteuttamista.

7) Naapureille annettu viran puolesta mahdollisuus huomautuksen antamiseen. Naapureilla ei ole huomautettavaa.

8) Docomomo Suomi Finland ry on antanut kannanoton Hirvensalon seurakuntakeskuksen purkamiseen liittyen. Docomomo Suomi Finland ry on modernin arkkitehtuurin asiantuntijajärjestö, joka toiminnassaan keskittyy modernin arkkitehtuurin vaalimiseen ja tunnetuksi tekemiseen Suomessa. Kannanotossaan Docomomo tuo esille, että Turun museokeskus on lausunnoissaan erittäin

perusteellisesti tuonut esille Hirvensalon seurakuntakeskuksen merkittävät arkkitehtoniset arvot, merkityksen hirvensalolaisille sekä keskeisen aseman Pekka Pitkäsen tuotannossa, eikä sillä tässä suhteessa ole lisättävää asiantunteviin ja perusteellisiin lausuntoihin. 14.2.2021 antamassaan kannanotossaan Docomomo haluaa tuoda esille lisäksi mm. Pekka Pitkäsen ja Hirvensalon seurakuntakeskuksen merkityttävyyden turkulaisen ja paikallisuuden lisäksi myös kansallisesti että kansallisten rajojen yli. Kannanotto oheismateriaalina.

9) Vanhat piirustukset ja valokuvat rakennusten ulkopuolelta oheismateriaalina.

10) Rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010) mukaista esitystä rakennuksen suojelemiseksi ei ole tehty elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (tarkistettu 7.4.2021).

Työtä ei saa aloittaa ennen kuin on hyväksytty:

Vastaava työnjohtaja
Purkutöiden työnjohtaja

Ennen kunkin työvaiheen aloittamista on rakennusvalvontaviranomaiselle esitettävä:

Purkusuunnitelma

Työn edistymisen mukaan pyydettyä seuraavat katselmukset:

Katselmus	Rakennus
Aloituskokous	Kaikkiin rakennuksiin
Loppukatselmus	Kaikkiin rakennuksiin

Muut ehdot:

Ennen purkutöiden aloittamista on kirjallisesti pyydettyä rakennusvalvonnalta rakennustyön aloituskokouksen järjestämistä.

Rakennus- ja lupalautakunta tutkii asian ja harkitsee oikeaksi suostua hakemukseen, koska purkaminen ei merkitse rakennettuun ympäristöön sisältyvien perinne-, kauneus- tai muiden arvojen hävittämistä eikä haittaa kaavoituksen toteuttamista.

Mikäli kaivu- tai purkutöiden yhteydessä havaitaan merkkejä pilaantuneista maista, on otettava yhteys ympäristötekniiseen asiantuntijaan, joka arvioi tarvittavat toimenpiteet.

Ennen purkutöiden aloittamista on rakennusvalvonnalle esitettävä haitta-ainekartoitus, jonka esiintuomat ongelmat on huomioitava työmenetelmissä, ja tarvittaessa päivitettävä purkujäteselvitys, jossa haitta-aineita sisältävien jätteiden käsittely ja sijoitus päivitetään.